

ECONOMICUS

MİKRO İKTİSAT

Müfettişlik

Uzmanlık

Denetmenlik

Banka Sınavları

Kontrolörlük

Kaymakamlık

Hâkimlik

QR KODU OKUTARAK

VİDEO DERSLERİ HEMEN İZLE

Lütfen detaylı bilgi için ön sözü okuyunuz.

Konu Anlatımlı

Örnekler

Yorumlar

Uyarılar

Pratik Bilgiler

Özgün Sorular ve Açıklamaları

Çıkmış Sorular ve Açıklamaları

DİLEK ERDOĞAN KURUMLU

PEGEM AKADEMİ

Dilek ERDOĞAN KURUMLU

ECONOMICUS MİKRO İKTİSAT KONU ANLATIMLI

ISBN 978-0-2022-0008-8

Kitapta yer alan bölümlerin tüm sorumluluğu yazarına aittir.

© Pegem Akademi

Bu kitabın basım, yayım ve satış hakları Pegem Akademi Yay. Eğt. Dan. Hizm. Tic. AŞ'ye aittir. Anılan kuruluşun izni alınmadan kitabın tümü ya da bölümleri, kapak tasarımı; mekanik, elektronik, fotokopi, manyetik kayıt ya da başka yöntemlerle çoğaltılamaz, basılamaz ve dağıtılamaz. Bu kitap, T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı bandrolü ile satılmaktadır. Okuyucularımızın bandrolü olmayan kitaplar hakkında yayinevimize bilgi vermesini ve bandrolsüz yayınları satın almamasını diliyoruz.

Pegem Akademi Yayıncılık, 1998 yılından bugüne uluslararası düzeyde düzenli faaliyet yürüten uluslararası akademik bir yayınevidir. Yayımladığı kitaplar; Yükseköğretim Kurulunca tanınan yükseköğretim kurumlarının kataloglarında yer almaktadır. Dünyadaki en büyük çevrimiçi kamu erişim kataloğu olan WorldCat ve ayrıca Türkiye'de kurulan Turcademy.com tarafından yayınları taranmaktadır, indekslenmektedir. Aynı alanda farklı yazarlara ait 1000'in üzerinde yayını bulunmaktadır. Pegem Akademi Yayınları ile ilgili detaylı bilgilere <http://pegem.net> adresinden ulaşılabilir.

"Bu kitapta yer alan geçmiş yıllarda ÖSYM'nin yapmış olduğu sınavlardaki **ÇIKMIŞ SORULAR**'ın her hakkı ÖSYM'ye aittir. Hangi amaçla olursa olsun, tamamının veya bir kısmının kopya edilmesi, fotoğraflarının çekilmesi, herhangi bir yolla çoğaltılması ya da kullanılması, yayımlanması ÖSYM'nin yazılı izni olmadan yapılamaz. **Pegem Akademi Yayıncılık telif ücreti ödeyerek bu izni almıştır.**"

15. Baskı: Ekim 2022, Ankara

Yayın-Proje: Özge Türk
Dizgi-Grafik Tasarım: Gülnur Öcalan
Kapak Tasarımı: Pegem Akademi

Basım: Vadi Grup Basım A.Ş.
Saray Mah. 126. Cad. No: 20/A
Kazan/ANKARA
(0312 394 55 91)
Yayıncı Sertifika No: 51818
Matbaa Sertifika No: 49180

İletişim

Shira Ticaret Merkezi, Macun Mahallesi 204 Cad.
No: 141/33, Yenimahalle/Ankara
Yayınevi: 0312 430 67 50
Dağıtım: 0312 434 54 24
Hazırlık Kursları: 0312 419 05 60
İnternet: www.pegem.net
E-ileti: pegem@pegem.net
WhatsApp Hattı: 0538 594 92 40

ÖN SÖZ

Değerli adaylar;

Toplumda en değerli beşeri sermayemiz olan sizler, yıllarca girdiğiniz sınavlardan sonra yeni bir sınavla daha karşı karşıyasınız. Devlet kurumlarına atanmak, özellikle uzman ve müfettiş olabilmek için önce KPSS barajını geçmeli ve o kadrolara KPSS Alan Bilgisi'nden alacağınız puanlarla başvuru hakkı elde etmelisiniz. Zor bir süreçle karşı karşıyasınız fakat bu sürecin sonunda elde edeceğiniz mevkileri düşünürseniz bu güçlüklerle çok daha rahat katlanabilirsiniz.

Çok önemli olan bu süreçte, Alan Bilgisi'nde biliyoruz ki hepimizin en büyük korkularından biri "iktisat". Analizleri, formülleri, yorumları... İktisatta her gün yeni bir şey keşfeder; bu engin denizde istediğiniz kadar açılabilirsiniz! Fakat bizim amacımız bu denizde sizi kaybetmek değil güvenli bir yolla sonuca ulaştırmaktır. Bu amaçla hazırlanan kitabımızda size en pratik ve en kolay test yöntemleriyle iktisadı öğretmek ve her şeyden önemlisi korkulan değil sevilen bir iktisat dersi sunmak hedeflenmiştir. Ayrıca sadece KPSS soruları değil, kurumların müfettişlik ve uzmanlık sınav soruları da dikkate alınarak KPSS sonrası da kütüphanenizde bulunması gereken bir kitaba dönüştürülmüştür.

KPSS Alan Bilgisi'nde iktisat branşında toplam soru sayısı 40'tır. Sınavdaki soruların konu dağılımı aşağıda belirtildiği şekildedir:

- ✓ Mikro İktisat → 12
- ✓ Makro İktisat → 10
- ✓ Para - Banka-Kredi → 4
- ✓ Uluslararası İktisat → 4
- ✓ Büyüme ve Kalkınma → 4
- ✓ Türkiye Ekonomisi → 4
- ✓ İktisadi Doktrinler Tarihi → 2

Yayımda emeği geçen herkese sonsuz teşekkür eder, **tüm sınavlarınızda başarılar dilerim.**

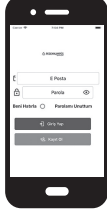
QR kod ile ilgili bilgiler bir sonraki sayfada yer almaktadır.

Dilek ERDOĞAN KURUMLU

Kitabın baskı tarihinden sonra gerçekleşen değişikliklere aşağıda yer alan kodu okutarak ulaşabilirsiniz.

Uygulamanızı Kullanabilmeniz İçin Aşağıdaki Adımları Takip Ediniz:

Kapakdaki QR kodunu herhangi bir kod okuyucu uygulaması ile okutarak ilgili Pegem Kampüs uygulamasını indirebilirsiniz.

1. Adım
Uygulama
İndirme

2. Adım
Üyelik

Üyelik ekranına erişebilmek için; "Kayıt Ol" butonuna tıklayarak, üyelik formunu eksiksiz doldurduktan sonra uygulamayı kullanmaya başlayabilirsiniz.

Üye girişi yaptıktan sonra açılan pencerede kategori menüsünden "Aktivasyon Kodlarını", seçerek "Kod Ekle"ye tıklayıp kitabınız ile birlikte size iletilen aktivasyon kodu ile aktivasyon işlemlerini gerçekleştirebilirsiniz.

3. Adım
Aktivasyon

4. Adım
Ürünlerim

Aktivasyonunu yapmış olduğunuz konu anlatım kitabınızı "Video Dersler" sekmesinden görüntüleyebilir ve videolarınızı izlemeye başlayabilirsiniz.

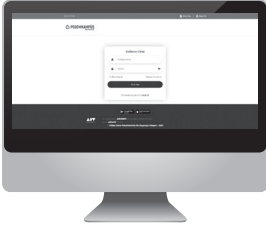

Kitabın içerisindeki QR'ı okutarak ilgili kitabınızın videolarını izleyebilirsiniz.

5. Adım
QR Kod
Okutma

Pegem Kampüs Web Sitesi Üzerinden Videolarınıza Erişebilmek İçin Aşağıdaki Adımları Takip Ediniz:

1. Mevcut tarayıcınıza <https://dijital.pegemkampus.com> yazarak web sitemiz üzerinden erişim sağlayabilirsiniz.

2. Pegem Kampüs üyeliğiniz yoksa "Kayıt Ol" butonuna tıkladıktan sonra formu doldurarak üyelik işlemlerinizi gerçekleştirebilirsiniz.

3. Üyelik bilgileriniz ile giriş yaptıktan sonra sağ üst sekmeye yer alan "Aktivasyon Kodlarını" alanından kodunuzu aktif edebilirsiniz.

4. Aktivasyon işleminizi tamamladıktan sonra kategori alanından "Video Dersler" sekmesine tıklayarak videolarınıza ulaşabilirsiniz.

Aktivasyon Kodu kitabınızın ilk sayfasında yer almaktadır.

Aktivasyon Kodu ile aktif ettiğiniz video dersler 31 Ağustos 2023 tarihine kadar geçerlidir.

Pegem Kampüs İletişim Hattı
0312 418 51 55

İÇİNDEKİLER

1. BÖLÜM

İktisada Giriş

İKTİSAT BİLİMİNDE BAZI KAVRAMLAR	3
ÜRETİM İMKÂNLARI EĞRİSİ	5
Fırsat Maliyeti.....	6
Marjinal Dönüşüm Oranı (MRT).....	7
TOPLAM, ORTALAMA VE MARJİNAL DEĞERLER	9
Ceteris Paribus	10
Mutadis - Mutandis.....	10
Kısmi Denge Analizi.....	10
Genel Denge Analizi	10
TEST-1 KURUM SORULARI.....	11
TEST-1 KURUM SORULARI ÇÖZÜMLERİ.....	13
TEST-2	15
TEST-2 ÇÖZÜMLERİ	17

2. BÖLÜM

Tüketici Dengesi Analizi

TÜKETİCİ VE TÜKETİCİ TERCİHLERİ.....	21
Tüketici Tercihleri	21
Homo - Economicus.....	21
Fayda ve Fayda Fonksiyonunun Özellikleri	21
KARDİNAL FAYDA TEORİSİ.....	22
Toplam Fayda	22
Marjinal Fayda	22
Azalan Marjinal Fayda Kanunu	23
ORDİNAL FAYDA TEORİSİ.....	29
Farksızlık Eğrisi.....	29
Bütçe Doğrusu (Bütçe Kısıtı)	33
Sırasalcı Yaklaşımda Tüketici Dengesi (Fayda Maksimizasyonu).....	34
TÜKETİCİ DENGESİNİN DEĞİŞMESİ.....	38
1. Fiyatlardaki Değişmeler	38
Fiyat Tüketim Eğrisi ve Bireysel Talep Eğrisi	39
2. Gelirdeki Değişmeler.....	40
Gelir Tüketim Eğrisi ve Engel Eğrisi.....	40

Engel Eğrisi.....	40
3. Zevk ve Tercihlerin Değişmesi	42
HİCKS VE SLUTSKY YAKLAŞIMI.....	42
Gelir Etkisi.....	42
İkame Etkisi.....	42
Gelir ve İkame Etkisi (Hicks'ci Yaklaşım)	43
Gelir ve İkame Etkisi (Slutsky Metodu)	43
NORMAL, LÜKS, DÜŞÜK VE GİFFEN MALLARINDA GELİR VE İKAME ETKİLERİ.....	45
TELAFİ EDİLMİŞ TALEP EĞRİSİ.....	46
TEST-1 KURUM SORULARI.....	48
TEST-1 KURUM SORULARI ÇÖZÜMLERİ.....	53
TEST-2	59
TEST-2 ÇÖZÜMLERİ	61

3. BÖLÜM

Talep - Arz Analizi ve Piyasa Dengesi

TALEP ANALİZİ.....	69
Bireysel Talep Eğrisi.....	69
Piyasa Talep Eğrisi.....	69
Talep Kanunu	69
Talebi Etkileyen Unsurlar	70
Talep Fonksiyonu	70
Talep Eğrisi Üzerinde Hareket	73
Talebin Değişmesi.....	73
ARZ ANALİZİ.....	75
Bireysel Arz Eğrisi.....	75
Piyasa Arz Eğrisi.....	75
Arz Kanunu	75
Arz Fonksiyonu	75
Arzı Etkileyen Unsurlar	75
Arz Eğrisi Üzerinde Hareket.....	76
Arzın Değişmesi.....	76
PİYASA DENGESİ VE PİYASA DENGESİNİN DEĞİŞMESİ.....	77
Walras Fiyat İntibakı.....	78
Marshall Miktar İntibakı	78
TÜKETİCİ VE ÜRETİCİ RANTI	79
DEVLETİN PİYASAYA MÜDAHALESİ.....	82
Taban Fiyat Uygulaması	82
Tavan Fiyat Uygulaması.....	82
Vergiler.....	84
Sübvansiyonlar	85

Tarife ve Kotalar	86
HÜKÜMET MÜDAHALELERİ VE ETKİNLİK	87
Taban - Tavan Fiyat Tespiti ve Etkinlik	87
Vergilendirme ve Etkinlik	88
Serbest Dış Ticaretin İthalatçı Ülkenin Refahını Artırması	88
Serbest Dış Ticaretin İhracatçı Ülkenin Refahını Artırması	89
Tarife ve Kotaların Dara Kaybı	90
TEST-1 KURUM SORULARI	94
TEST-1 KURUM SORULARI ÇÖZÜMLERİ	97
TEST-2	102
TEST-2 ÇÖZÜMLERİ	105

4. BÖLÜM

Esneklik

TALEBİN FİYAT ESNEKLİĞİ	111
Talebin Fiyat Esnekliğinin Yorumları	112
ESNEKLİK VE EĞİM	114
DOĞRUSAL BİR TALEP EĞRİSİ ÜZERİNDE ESNEKLİK	117
Talebin Fiyat Esnekliğinin Belirleyicileri	117
TALEBİN FİYAT ESNEKLİĞİ İLE TOPLAM HARCAMA (GELİR-HASILAT) ARASINDAKİ İLİŞKİ	117
FİYAT - TÜKETİM EĞRİSİ VE ESNEKLİK	119
TALEBİN GELİR ESNEKLİĞİ	120
Engel Eğrisi ve Esneklik	121
Gelir Tüketim Eğrisi ve Esneklik	122
TALEBİN ÇAPRAZ ESNEKLİĞİ	123
ARZ ESNEKLİĞİ	124
Arz Esnekliğinin Yorumları	124
Piyasa Dönem Esneklikleri	125
TEST-1 KURUM SORULARI	126
TEST-1 KURUM SORULARI ÇÖZÜMLERİ	128
TEST-2	130
TEST-2 ÇÖZÜMLERİ	134

5. BÖLÜM**Üretim Teorisi**

ÜRETİM TEORİSİ	141
Üretim Fonksiyonu	141
Piyasa Dönem Esneklikleri	141
Sabit - Değişken Girdi	141
ÜRETİM TEORİSİNİ AÇIKLAYAN ANALİZLER	142
VERİMLİLİK ANALİZİ (KISA DÖNEM ÜRETİM FONKSİYONU).....	142
Toplam - Ortalama - Marjinal Ürün.....	142
Azalan Verimler Yasası	142
Üretim Safhaları	143
EŞ - ÜRÜN ANALİZİ (UZUN DÖNEM ÜRETİM FONKSİYONU)	144
Eş Maliyet Doğrusu (Maliyet Kısıtı).....	146
ÜRETİCİ DENGESİ VE DENGİNİN DEĞİŞMESİ	147
ÖLÇEĞE GÖRE GETİRİ (ÖLÇEĞİN VERİMİ)	148
İKAME ESNEKLİĞİ	149
UZUN DÖNEM ÜRETİM FONKSİYONLARI	150
Cobb - Douglas Üretim Fonksiyonu	150
Doğrusal Üretim Fonksiyonu.....	151
Leontief Üretim Fonksiyonu	151
CES Üretim Fonksiyonu.....	152
TEST-1 KURUM SORULARI	156
TEST-1 KURUM SORULARI ÇÖZÜMLERİ.....	159
TEST-2	162
TEST-2 ÇÖZÜMLERİ	166

6. BÖLÜM**Maliyet Analizi**

ÜRETİM MALİYETLERİ	175
Açık Maliyetler.....	175
Zımnî - Örtük Maliyet.....	175
İktisadi Kâr - Muhasebe Kârı.....	175
KISA DÖNEM MALİYET ANALİZİ	176
Toplam Maliyetler	176
Ortalama Maliyetler	177
Marjinal Maliyet	178
UZUN DÖNEM MALİYET ANALİZİ	182
ÖLÇEK EKONOMİLERİ	182

DIŞSAL EKONOMİLER.....	183
TEST-1 KURUM SORULARI.....	186
TEST-1 KURUM SORULARI ÇÖZÜMLERİ.....	189
TEST-2	193
TEST-2 ÇÖZÜMLERİ.....	196

7. BÖLÜM

Tam Rekabet Piyasası

TAM REKABET PİYASASI	201
Tam Rekabet Piyasasının Özellikleri.....	201
Tam Rekabetçi Firmanın Talep Eğrisi	201
TAM REKABETE KISA DÖNEM FİRMA DENGESİ.....	203
TR - TC Yaklaşımı.....	203
MR - MC Yaklaşımı	203
KISA DÖNEM ARZ EĞRİSİ VE KAPANMA NOKTASI.....	205
TAM REKABETTE UZUN DÖNEM DENGESİ	206
UZUN DÖNEM ENDÜSTRİ ARZ EĞRİSİ	207
TEST-1 KURUM SORULARI.....	209
TEST-1 KURUM SORULARI ÇÖZÜMLERİ.....	213
TEST-2	218
TEST-2 ÇÖZÜMLERİ	220

8. BÖLÜM

Eksik Rekabet Piyasaları

MONOPOL (TEKEL)	227
Monopolün Kaynakları (Giriş Engelleri)	227
Monopolde Talep Eğrisi.....	228
Monopolde Toplam, Ortalama ve Marjinal Hasılat Eğrileri	228
Monopolde Firma Dengesi.....	230
Monopolde Fiyat Farklılaştırması.....	232
Monopolü Düzenleme Politikaları	234
MONOPOLCÜ REKABET PİYASASI.....	235
Monopolcü Rekabette Firma Dengesi.....	236
OLİGOPOL.....	238
Cournot Modeli.....	238
Bertrand Modeli.....	240
Edgeworth Modeli	241

Chamberlin Modeli	241
Stackelberg Modeli	242
Sweezy Modeli (Dirsekli Talep Teorisi).....	242
Anlaşmalı Oligopoller (Kartel)	243
Örtük Anlaşma (Fiyat Önderliği).....	243
Oyun Teorisi	243
DÜOPOL MODELLERİN KARŞILAŞTIRILMASI.....	245
TEST-1 KURUM SORULARI.....	246
TEST-1 KURUM SORULARI ÇÖZÜMLERİ.....	251
TEST-2	258
TEST-2 ÇÖZÜMLERİ	261

9. BÖLÜM

Faktör Piyasaları

FAKTÖR TALEBİ.....	265
FAKTÖR (GİRDİ) ARZI.....	269
Tam Rekabette Emek Arz Eğrisi	270
Monopson ve Monopolde Emek Arz Eğrisi	270
FAKTÖR PİYASASINDA DENGE.....	271
EKONOMİK RANT	273
Kıtlık Rantı (Mutlak Rant).....	273
Diferansiyel Rant.....	273
Kalite Rantı	273
Mevki Rantı	273
TEST-1 KURUM SORULARI.....	274
TEST-1 KURUM SORULARI ÇÖZÜMLERİ.....	277
TEST-2	280
TEST-2 ÇÖZÜMLERİ	282

10. BÖLÜM**Genel Denge ve Refah Analizi**

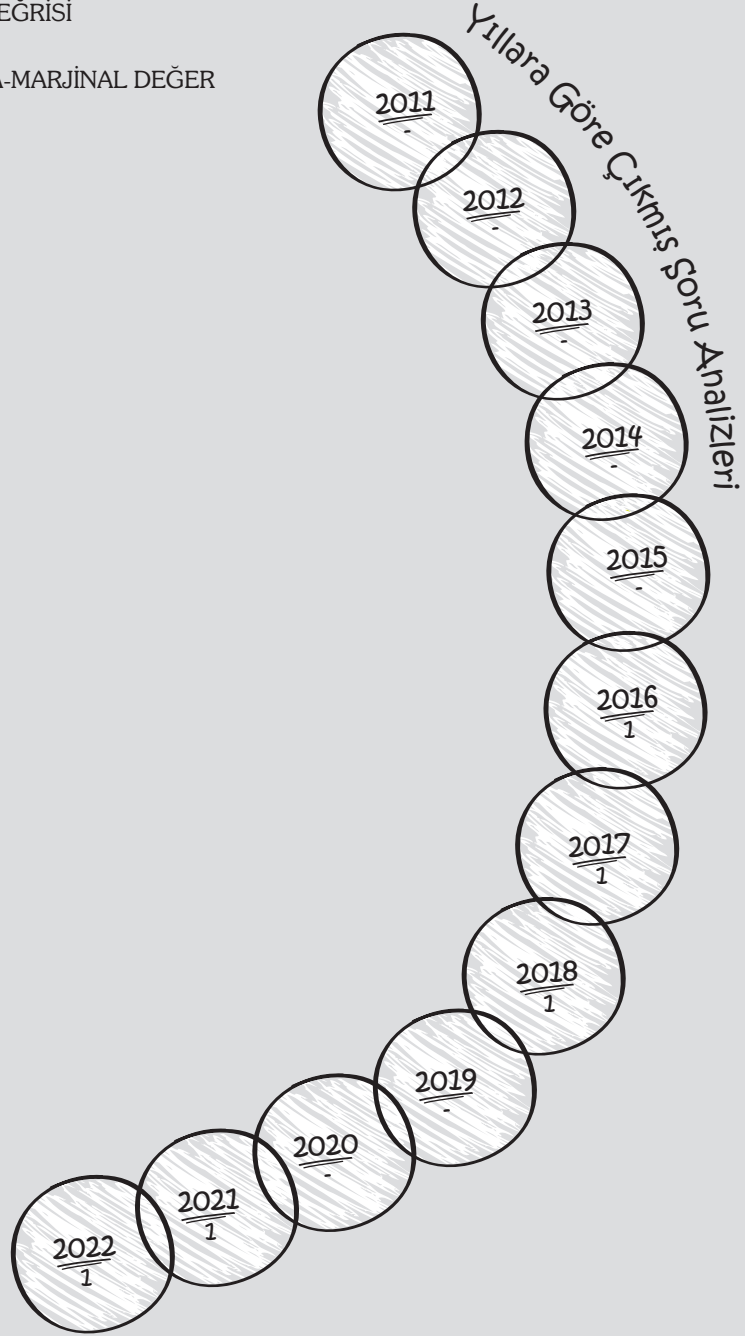
TÜKETİCİLER ARASI DEĞİŞİMDE ETKİNLİK	291
Pareto Optimalite Kriteri	291
ÜRETİCİLER ARASI ETKİNLİK	293
Üretim İmkânları Eğrisi	293
DAĞILIMDA VE ÜRETİMDE GENEL DENGE	294
Sosyal Refah Kriterleri	294
PIYASA BAŞARISIZLIĞI	295
TEST-1 KURUM SORULARI	297
TEST-1 KURUM SORULARI ÇÖZÜMLERİ	300
TEST-2	303
TEST-2 ÇÖZÜMLERİ	305

Kurum Soruları

İDARİ YARGI HÂKİMLİĞİ (2006/2008/2010)	309
KAYMAKAMLIK (2006/2007/2008/2009/2010/2011/2012)	311
ZİRAAT BANKASI (2007/2008)	322
HALK BANKASI (2008/2009)	324
SAYIŞTAY (2006/2007/2008/2011/2012)	328
GELİR UZMAN YARDIMCILIĞI (2011/2012)	338
KARMA KURUM SORULARI	342
CEVAP ANAHTARI	345
ÖNEMLİ NOTLAR	347
KAYNAKÇA	396

İKTİSADA GİRİŞ

- İKTİSAT BİLİMİNDE BAZI KAVRAMLAR
- ÜRETİM İMKÂN LARI EĞRİSİ
- TOPLAM-ORTALAMA-MARJİNAL DEĞER

“İktisat öğrenmenin amacı, iktisadi sorunların hazır cevaplarını elde etmek değildir; iktisatçılar tarafından kandırılmamayı öğrenmektir.”

BRİTANYALI İKTİSATÇI JOAN ROBINSON (1960)

Adam Smith, insanla birlikte var olan ekonomik sorunu, yani kıtlık sorununu ilk kez bilimsel bir çerçeveye oturtup zamanının ideolojisiyle yani merkantilizm-tarımsal kapitalizm çerçevesiyle açıklayan bilim adamıydı. Smith'in eseri “**Ulusların Zenginliği**”, **kapitalizmin ilk el kitabıydı**. Ekonomi, o zamanlar siyasetle çok daha içli dışlı olduğu için adı da ekonomi (economics) değil siyasal ekonomiydi (political economy). Smith, Keynes'in adlandırmasıyla klasik ekonomi okulunun kurucusu sayılıyor. Klasik iktisatçılar, devletin piyasalara karışması durumunda dengenin kendiliğinden oluşacağını, zaman içinde bozulsa bile yeniden kendiliğinden kurlacağını savunurlardı.

Ekonomi biliminin adının siyasal ekonomiden ekonomiye dönüşü büyük ölçüde **Alfred Marshall'ın 1890 yılında yayımladığı “Ekonominin İlkeleri” adlı kitabından sonra oldu**. Bu kitap, artık kapitalizmin yeni el kitabı olmuştu. Neoklasik ekonominin öncülerinden olan **Marshall** bu bilime matematiği taşıdı.

John Maynard Keynes, **Alfred Marshall'ın Cambridge'deki en parlak öğrencisiydi**. Kapitalizmin içine düştüğü 1929 bunalımı, Keynes'in yetiştiği klasik ve neoklasik çerçevenin kendiliğinden denge kabulünden uzaklaşmasına ve yeni bir yaklaşım geliştirmesine yol açtı. Keynes, klasiklerin ve neoklasiklerin iddia ettiğinin aksine piyasaların kendiliğinden dengeye gelemeyeceğini ve devletin etkin müdahalesinin gerekli olduğunu savundu. **Kapitalizmin yeni el kitabı artık Keynes'in “İstihdam, Para ve Faiz Genel Teorisi” adlı kitabıydı**. Zaman ilerledikçe her iki yönde yani klasik ekonomi anlayışında da Keynesyen ekonomi anlayışında da gelişmeler yaşandı. Parasalcılar, yeni klasik iktisatçılar klasik ve neoklasik geleneği geliştirerek savunurlarken Yeni Keynesyenler de Keynesçi ekonomi yaklaşımını geliştirdiler.

Buraya kadar yaptığım açıklamalar gösteriyor ki birbirlerinden yaklaşık 1,5 yüzyıl farkla yaşamış olan **Smith ile Keynes**, **birbirine taban tabana zıt görüşlere sahiptiler**. Smith, devletin ekonomiye karışmaması halinde dengenin sağlanacağını savunurken; Keynes, devletin ekonomiye karışımı olmadan dengenin sağlanamayacağını söylüyordu. Dolayısıyla bir insanın bu iki bilim adamının görüşünü birlikte kabulü bilimsel olarak imkânsız görünüyor.

Ekonomi eğitimi alanlar, bu bilim adamlarının görüşlerini, önermelerini, ekonomik düşünce tarihinin bir parçası olarak okurlar. Bunu okumalarındaki amaç kapitalizmin gelişiminde nasıl çözümler arandığını anlamaktır. sağlamaktır. Çünkü tarih çalışmasının doğru yöntemi, bir dönemi incelerken o dönemin koşullarını ve düşünce tarzını kavrayarak incelemektir. Bir başka deyişle bugünkü koşullar ve düşünce biçimiyle sanayi devriminde olup bitenleri anlayıp analiz etmek insanı yanlış yerlere götürür. Smith'i, Ricardo'yu, Marx'ı anlamadan sanayi devrimini anlayamayacağımız gibi, Keynes'i anlamadan iki dünya savaşı arasında kapitalizmin gelişimini ve sorunlarını da anlayamayız. Dolayısıyla bir iktisatçı, Smith'i ve Keynes'i çalışırken bu gözle çalışmalıdır.

Smith'in görünmez ele dayalı ekonomi teorisi artık geçerliliğini yitirmiş olsa da işbölümünün yararlarını anlamak için dönüp onun yazdıklarına bir göz atarız. Keynes'in görüşlerini ne kadar aşmış olsak da likidite tuzağı yaklaşımını gözden kaçırmayız. Eğer bu yaklaşımı gözden kaçırırsak enflasyon ve faizin sifıra yakın olduğu durumu ideal durum sanmaya devam eder ve Avrupa'nın içine düştüğü durumu bir türlü doğru analiz edemediğimiz için çelişkiler içinde kalırız.

Korkulması gereken şey Smith ve Keynes değil, bilim dışı konulara takılıp kalmaktır.

Kaynak: Eğilmez, M., Pazartesi, Mart 23, 2015.

1. BÖLÜM

İKTİSADA GİRİŞ

İktisat: İnsan ihtiyaçlarının karşılanmasında kıt kaynakların alternatif kullanım yollarını inceleyen bir sosyal bilim dalıdır.

İktisat, insanların sonsuz ihtiyaçlarının kıt kaynaklarla karşılanmasında etkin seçeneklerin neler olduğunu inceler. Çünkü "İnsan ihtiyaçları sonsuz, kaynaklar sınırlıdır (kıttır)."

Mikro iktisat: Üretim, dağılım, bölüşüm, etkinlik gibi küçük birimler üzerinde duran iktisat dalıdır. **Örneğin;** tüketici maksimizasyonu, gelir, talep, kaynak dağılımı...

Makro iktisat: Büyük ölçekli değişkenlerin incelendiği iktisat dalıdır. **Örneğin;** enflasyon, işsizlik, büyüme, milli gelir...

Pozitif iktisat: Değer yargıları içermeyen, test edilebilendir. **Örneğin;** para arzı artınca fiyatlar artar.

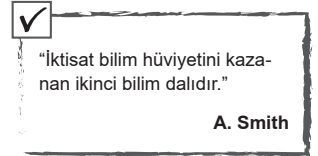
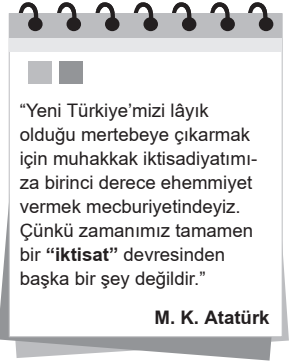
Normatif iktisat: Değer yargıları içeren, olması gerekeni açıklayan, test edilemeyendir. **Örneğin;** enflasyon kontrol edilmelidir.

İKTİSAT BİLİMİNDE BAZI KAVRAMLAR

İhtiyaç: Karşılandığında zevk ve haz, karşılanmadığında acı ve üzüntü veren duygulardır. İhtiyaçlar sonsuzdur ve sürekli tekrarlanır.

Mal ve hizmetler: İhtiyaçları karşılama özelliği olan nesnelere.

- ✓ Hava gibi sonsuz olan mallar **serbest mal**; bedeli ve fiyatı olan mallar **iktisadi mallardır**.
- ✓ Bir arada kullanılan mallar **tamamlayıcı**; birbiri yerine geçen mallar **ikame (rakip)**; birbiri ile ilişkisiz olan mallar **bağımsız mallardır**.
- ✓ İnsan ihtiyaçlarını doğrudan doğruya karşılayan mallar **tüketim malı (nihai mal)**; dolaylı karşılayanlar **üretim (sermaye) malıdır**. Üretim sürecinde bir başka mala dönüştürülebilen mallar ise **ara mallardır**.

Mal: İhtiyaçları doğrudan veya dolaylı olarak tatmin etme özelliği taşıyan tüm somut şeylerdir.

Hizmet: Üretildikleri an tüketilen, stoklanması mümkün olmayan her türlü soyut şeylerdir.

Fayda : Malların istekleri karşılama özelliğine verilen addır.

Niceliksel fayda: Bir malın kullanım miktarının artırılması yoluyla yaratılan faydadır.

Niteliksel fayda: Bir malın faydasının ortaya çıkarılması veya fayda seviyesinin yükseltilmesi yoluyla açıklanan faydadır.

Tüketim: Bir ihtiyacı karşılamak için bir şeyi kullanma eylemidir.

Üretim: Doğada bulunan maddeleri kullanarak ya onların sayısını artırmak ya da yeni bir madde ortaya çıkarma eylemidir.

2001 KPSS

Ayakkabı ve tükenmez kalem nasıl mallardır?

- A) İkame mallar
- B) Tamamlayıcı mallar
- C) Bağımsız mallar
- D) Düşük mallar
- E) Lüks mallar

İhtiyacı giderme açısından ilişkisiz olan bu mallar **bağımsız mallardır**.

Cevap C

2002 KPSS

Otomobil ve benzin nasıl mallardır?

- A) Tamamlayıcı mallar
- B) İkame mallar
- C) Bağımsız mallar
- D) Zorunlu mallar
- E) Düşük mallar

Tamamlayıcı mallar, bir ihtiyacı giderme özelliğine beraber sahip olunan mallardır. Bu mallarda bir malın kullanımı diğer malın kullanımını gerekli kılar ve birlikte kullanımları daha fazla fayda sağlar.

Cevap A

Tüketim: İnsan ihtiyaçlarının dolaysız olarak karşılanması amacıyla mal ve hizmetlerin kullanılmasıdır. Bunları kullanan birey ise **tüketicidir**.

Fayda: İhtiyaçların mal ve hizmet kullanılarak doğrudan doğruya karşılanması sırasında tüketicinin memnuniyetidir ve malların ihtiyaçları giderme özelliğidir.

Üretim: Fayda yaratma faaliyetidir. Üretim faaliyetinde kullanılan unsurlara **kaynaklar (üretim faktörleri)** denir.

✓ **Emek** → Bedensel ve zihinsel insan gücüdür.

✓ **Sermaye** → Üretim sürecine giren mal demetidir.

✓ **Toprak** → Toprağın altı ve üstündeki tüm doğal kaynaklardır.

✓ **Girişimci** → Diğer üç kaynağı bir araya getiren, üretimi gerçekleştiren ve riski alan kişidir.

Üretim faktörleri:

- ✓ Emek (iş gücü)
- ✓ Sermaye
- ✓ Toprak (doğal kaynak)
- ✓ Girişimci

Faktör gelirleri:

- ✓ Ücret
- ✓ Faiz
- ✓ Rant
- ✓ Kâr

